

Medische expertise in het kader van verzekeringen

Informatie & tips voor patiënten

April 2021

“Door mijn aandoening ben ik sinds kort gestopt met werken. Gelukkig beschik ik over een private verzekering die mijn inkomensverlies bij ziekte compenseert. Mijn verzekeraar wil mijn arbeidsongeschiktheid laten beoordelen via een medische expertise. Op basis van die beoordeling zal ik al dan niet recht hebben op een vergoeding voor mijn inkomensverlies. Ik ben niet vertrouwd met een medische expertise. Dat maakt me behoorlijk onzeker. Wat mag ik verwachten? Welke informatie moet ik wel of niet meedelen? Welke rechten heb ik? Mag iemand mij bijstaan?”

- André, patiënt met rugklachten -

“Mijn hospitalisatieverzekeraar weigert tussen te komen voor de kosten van mijn ziekte. De verzekeraar beweert namelijk dat mijn ziekte al bestond vóór dat ik de hospitalisatieverzekering afsloot. Omdat ik deze bewering betwist, stelt de verzekeraar voor om het geschil via een minnelijke medische expertise te regelen. Moet ik ingaan op dat voorstel? Wat houdt zo'n minnelijke medische expertise juist in? Waar vind ik een bijstandsarts die me tijdens de procedure kan verdedigen?”

-Marlies, patiënt met een hersentumor

“De arbeidsongevallenverzekeraar van mijn werkgever vindt dat ik mijn medische klachten als gevolg van het arbeidsongeval overdrijf. Het voorstel voor schadevergoeding van de verzekeraar is laag. Kan ik het voorstel van de verzekeraar aanvechten via een rechtsprocedure? Hoe verloopt een medische expertise tijdens een rechtsprocedure? Welke kosten brengt een rechtsprocedure met zich mee?”

-Rob, slachtoffer van een arbeidsongeval

Het Vlaams Patiëntenplatform vzw wil met deze folder patiënten informeren en adviseren over medische expertises in het kader van verzekeringen. De folder biedt patiënten belangrijke informatie en praktische tips om zich goed voor te bereiden op een medische expertise en weloverwogen keuzes te maken.

Inhoud

---

1. MEDISCHE EXPERTISE: WAT?	3
2. SOORTEN MEDISCHE EXPERTISES	3
2.1. Eenzijdig versus tegensprekelijk	3
2.2. Minnelijke medische expertise	4
Belangrijke aandachtspunten bij een minnelijke medische expertise	4
2.3. Gerechtelijke medische expertise	6
2.4. Strafrechtelijke expertise	7
3. ROL VAN DE ARTS DIE EEN EXPERTISE UITVOERT	8
4. VOORBEREIDEN OP EEN MEDISCHE EXPERTISE	9
Tips voor een goede voorbereiding	9
5. ZOEKTOCHT NAAR EN KEUZE VAN EEN BIJSTANDSARTS	11
Waar vind je een bijstandsarts?	11
Wat mag je verwachten van een bijstandsarts? Waar kan je op letten als je een keuze maakt?	12
Maak duidelijke afspraken met je bijstandsarts.	12
6. RECHTEN EN KLACHTENBEHANDELING	12
6.1. Patiëntenrechten	13
6.2. Klacht neerleggen over de beslissing of het optreden van de expertise-arts	14
7. KOSTPRIJS MEDISCHE EXPERTISE	16
Welke kosten kunnen de vergoeding van een bijstandsarts inhouden?	16
8. NOG VRAGEN?	17

Auteur	Datum laatste aanpassing	Status
Roel Heijlen/Simon Ector	13.04.2021	Finaal

1. Medische expertise: wat?

Een medische expertise heeft als doel om de gevolgen van een ziekte, een ongeval of een daad van agressie vast te stellen en een mogelijke vergoeding te berekenen.

In deze folder gaan we in op medische expertises in het kader van verzekeringen. We kijken meer specifiek naar medische expertises die gebeuren om een verzekeringscontract uit te voeren of een verzekeringsgeschil op te lossen.

Omwille van gezondheidsproblemen of een ongeval kan het zijn dat een verzekerde, een slachtoffer of de familie van een slachtoffer beroep wil doen op een vergoeding door een verzekeringsmaatschappij. In zo'n situatie duidt een verzekeringsmaatschappij of een rechter een arts aan, die dan de medische expertise uitvoert.

2. Soorten medische expertises

2.1. Eenzijdig versus tegensprekelijk

Een medische expertise kan eenzijdig zijn of een tegensprekelijk karakter hebben.

Bij een **eenzijdige expertise** zal je op vraag en op kosten van een verzekeringsmaatschappij een medisch onderzoek ondergaan. De verzekeraar bepaalt welke arts de expertise verricht. Deze arts noemen we de raadgevend geneesheer van de verzekeraar. De uiteindelijke beslissing is niet bindend tenzij je je (schriftelijk) akkoord gegeven hebt. Dat houdt in dat je de mogelijkheid hebt om een negatieve beslissing van de verzekeringsmaatschappij aan te vechten.

Je kan bijvoorbeeld in aanraking komen met een eenzijdige medische expertise:

- wanneer je door een ziekte of ongeval niet meer (voltijds) kan werken. Een inkomensverzekeraar¹ zal je arbeidsongeschiktheid willen bepalen via een medische expertise.
- wanneer je betrokken bent bij een verkeersongeval, een arbeidsongeval of een medisch ongeval. De verzekeraar van de tegenpartij zal dan onder andere de oorzaak en de grootte van je lichamelijke schade willen laten onderzoeken.

---

¹ Bijvoorbeeld in het geval van een verzekering gewaarborgd inkomen

Opgelet!

De medische plichtenleer verwacht dat raadgevend geneesheren van verzekeraars onpartijdig hun werk doen. Toch kunnen we niet uitsluiten dat zij de belangen dienen van hun opdrachtgever. Deze opdrachtgever kan gebaat zijn bij een lage of zelfs geen vergoeding voor de patiënt of het slachtoffer.

Dr. Jan Matthys, vertrouwd met medische expertises in België, zegt het volgende:

*"Zelfs de raadsgeneesheren van de verzekering moeten in principe een correcte vergoeding van het slachtoffer nastreven. Dit neemt niet weg dat ze toch in eerste instantie voor de verzekeraar optreden, waarmee ze economische banden hebben. Bovendien worden ze via bijscholingen geformatteerd in de manier van denken volgens de geest van de verzekering."*²

Wees dus kritisch wanneer je een eenzijdig voorstel van de verzekeraar ontvangt. Heb je bedenkingen of twijfels bij het voorstel? Aanvaard het aanbod dan niet zomaar. Vraag eventueel advies over het voorstel aan je behandelend arts en/of een bijstandsarts die kennis over medische expertises heeft.

Een **tegensprekelijke expertise** kan plaatsvinden als je niet akkoord bent met een beslissing van de verzekeringsmaatschappij. Bij zo'n expertise heb je meer mogelijkheden om je te (laten) bijstaan en verdedigen ten aanzien van het oordeel van de tegenpartij. De resultaten van een tegensprekelijke expertise zijn meestal wel bindend. Er bestaan drie soorten van tegensprekelijke expertise, namelijk de minnelijke medische expertise (zie 2.2), de gerechtelijke medische expertise (zie 2.3) en de strafrechtelijke medische expertise (zie 2.4).

2.2. Minnelijke medische expertise

Een minnelijke medische expertise gebeurt voornamelijk bij verzekeringsgeschillen. De geschillen kunnen bijvoorbeeld gaan over het oorzakelijk verband tussen de schade en een ongeval, de erkenning van de schade of de hoogte van de schadevergoeding. Bij een **minnelijke medische expertise** stellen zowel de verzekeringsmaatschappij als jijzelf een arts aan. De arts die je aanstelt - ook bijstandsarts genoemd - zal je tijdens de procedure verdedigen. Jouw bijstandsarts en de bijstandsarts van de verzekeraar zullen proberen om een akkoord te bereiken. Komen deze twee artsen niet overeen, dan kunnen ze samen nog een derde arbiter-arts aanstellen. Wanneer ze er niet in slagen om samen een arbiter-arts aan te duiden, dan zal een rechter beslissen wie de arbiter-arts wordt. Het oordeel van de arbiter-arts is in de meeste gevallen beslissend. Als de arbiter-arts moet optreden, dan ligt jouw lot dus in zijn handen.

Belangrijke aandachtspunten bij een minnelijke medische expertise

- In de **polis** van verschillende verzekeringen (zoals hospitalisatieverzekeringen, verzekeringen gewaarborgd inkomen, reisverzekeringen en sommige levensverzekeringen) staan **clausules³ over minnelijke medische expertises**. Gaat je geschil over een dergelijke verzekering? Kijk dan in je verzekeringspolis na wat er over een minnelijke medische expertise beschreven staat. Er kan bijvoorbeeld informatie in de polis staan over de rol van de arbiter-arts, de kosten van de procedure of het bindend karakter van de beslissing. Een verzekeringspolis is een contract dat door de partijen gevolgd moet worden. Je verzekeringsmakelaar of verzekeringsagent kan je helpen om je polis juist te

² J. MATTHYS, "Evaluatie en vergoeding van lichamelijke schade", Larcier, Gent, 2014, p. 257-258

³ Je vindt deze clausules bijvoorbeeld onder een titel zoals 'geschillen', '(medische) betwistingen', '(medische) expertise', 'meningsverschillen van medische aard', ...

interpreteren. Als slachtoffer ben je niet gebonden door een polis van een verzekering die door de tegenpartij afgesloten is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een verkeersongeval of een medisch ongeval. De verzekeraar van de tegenpartij kan je dan voorwaarden voor een minnelijke medische expertise voorstellen, maar je bent niet verplicht die voorwaarden te aanvaarden.

- Verzekeraars proberen geschillen zo veel mogelijk via een minnelijke medische expertise te regelen. Toch is het belangrijk om te weten dat deze **procedure niet opgelegd kan worden** aan de patiënt of het slachtoffer. Wees dus op je hoede als een verzekeringsmaatschappij laat uitschijnen dat een minnelijke medische expertise de enige mogelijkheid is. Je kan er namelijk ook voor kiezen om het geschil door een rechtbank te laten behandelen. Bij keuze voor een minnelijke medische expertise met een bindend karakter is een procedure voor de rechtbank meestal niet meer mogelijk.
- Let steeds op met het plaatsen van je **handtekening**. Onderteken onder geen enkele voorwaarde documenten waarmee je niet akkoord gaat. Voor het opstarten van een minnelijke medische expertise zal je bijvoorbeeld een overeenkomst voorgelegd krijgen.
- Zorg ervoor dat je het **vergoedingsvoorstel** kan **herzien** op basis van nieuwe informatie. Dit kan je vooraf laten opnemen in de overeenkomst van de minnelijke medische expertise en in het vergoedingsvoorstel zelf. Zo'n herziening kan voordelig zijn als de gevolgen van je ziekte of letsel erger worden of als bepaalde belangrijke informatie over je schade over het hoofd gezien is.
- Als patiënt of slachtoffer heb je veelal geen rechtstreekse inspraak bij de **keuze van de derde arbiter-arts**. Toch kan je bijstandsarts je wel bij deze keuze betrekken. Voor een patiënt of slachtoffer is het moeilijk om te weten in hoeverre deze derde arbiter-arts neutraal is. In het belang van een eerlijke procedure zou de arbiter-arts geen banden mogen hebben met de verzekeringsmaatschappij en haar raadgevende arts. Je bijstandsarts moet daarover waken. Suggereert een verzekeringsmaatschappij in de eerste communicatie over een mogelijke minnelijke medische expertise al meteen de naam van een derde arts? Stel je hier dan gerust vragen bij.
- Als je voor een minnelijke medische expertise wil gaan, stel dan zeker een goede bijstandsarts aan. Meer informatie over de **keuze van een bijstandsarts** vind je in onderdeel 5 van deze handleiding. Vraag op papier of via e-mail aan je bijstandsarts om voldoende betrokken te worden. Hij kan je bijvoorbeeld betrekken bij het verloop van de procedure, de standpunten die hij inneemt of de inhoud van het expertiseverslag. De procedure eindigt wanneer je bijstandsarts, de arts van de verzekeraar en eventueel de derde arbiter-arts het expertiseverslag ondertekenen. Uit ervaringen van patiënten en slachtoffers blijkt dat bijstandsartsen hen niet altijd bij de hele zaak betrekken. Dat kan leiden tot situaties waarbij de patiënt of het slachtoffer zich achteraf 'bekocht' voelt.
- De verzekeringsmaatschappij moet niet tussenkomen wanneer de (oorzaak van de) ziekte of schade al vóór het afsluiten van je verzekeringscontract aanwezig waren. Dat noemt men een **'voorafbestaande toestand'**. Raadgevende artsen van de verzekeringsmaatschappij verdedigen zo'n voorafbestaande toestand dikwijls. Als hij beweert dat het over een voorafbestaande toestand gaat, moet hij dat redelijk en objectief kunnen motiveren. Het is de taak van je bijstandsarts om die motivering te onderzoeken en onredelijke, niet-objectieve argumenten te weerleggen. Hetzelfde principe geldt wanneer raadgevend artsen van verzekeringsmaatschappijen beweren dat de patiënt of het slachtoffer zijn medische klachten veinst of overdrijft of dat de klachten onvoldoende bewezen zijn of te maken hebben met zijn eigen negatieve ingesteldheid.

Het **voordeel** van een minnelijke medische expertise is dat de procedure meestal sneller is dan een procedure voor de rechtbank. Toch zijn er ook verschillende **valkuilen** aan verbonden. Zo wordt bijvoorbeeld beweerd en aangeklaagd dat de vergoeding voor de patiënt of het slachtoffer lager ligt dan bij gerechtelijke expertise. Bespreek op voorhand de volgende vragen met je bijstandsarts:

- Kent je bijstandsarts de arts die de verzekeraar voor de minnelijke medische expertise aanstelt? Zo ja, wat zijn de negatieve of positieve ervaringen die hij heeft met die arts?
- Verwacht je bijstandsarts dat er een consensus mogelijk is met de arts van de verzekeraar of liggen de standpunten te ver uit elkaar?
- Hoe complex is het dossier? Zijn er bijkomende onderzoeken nodig? Is een minnelijke medische expertise in jouw geval aangewezen?

Afhankelijk van de antwoorden op deze vragen kan je afwegen wat voor jou de beste optie is: een minnelijke medische expertise of een procedure voor de rechtbank.

Tip:

Kijk na of je gedekt bent voor rechtsbijstand (bijvoorbeeld via je familiale verzekering). Rechtsbijstand komt in bepaalde gevallen tussen in de kosten van een bijstandsarts en advocaat. Informeer je hierover bij je verzekeringsagent of verzekeringsmakelaar.

2.3. Gerechtelijke medische expertise

Een gerechtelijke medische expertise vindt plaats bij een procedure voor de rechtbank. Op aangeven van jouw advocaat en de advocaat van de tegenpartij - in deze folder een verzekeringsmaatschappij - stelt de rechter een gerechtsdeskundige aan die de medische expertise uitvoert.

Je stelt samen met je advocaat een bijstandsarts aan die

- je kan begeleiden bij het onderzoek door de gerechtsdeskundige,
- samen met jou belangrijke informatie aan de gerechtsdeskundige kan bezorgen en
- relevante reacties kan formuleren op het voorverslag van de gerechtsdeskundige.

De **gerechtsdeskundige** moet alle partijen op de hoogte brengen van alle documenten die hij heeft en de handelingen die hij stelt. Een voorbeeld van een handeling is de patiënt of het slachtoffer onderzoeken of vragen dat de patiënt of het slachtoffer extern een bepaald onderzoek laat uitvoeren. Hij moet alle partijen op de hoogte brengen omdat zij op gelijke voet in staat zijn om op alle informatie en handelingen te reageren.

Eens een rechtbank een deskundige heeft aangesteld, zal de gerechtsdeskundige alle partijen oproepen voor een **eerste expertizezitting**. Omdat een advocaat geen medische kennis heeft, neemt hij vaak niet deel aan deze zitting. Zijn aanwezigheid is evenwel niet verboden en kan zelfs nuttig zijn. Je bijstandsarts is er wel steeds bij. Partijen kunnen op elk moment relevante informatie aan de gerechtsdeskundige bezorgen. De gerechtsdeskundige moet van iedere bijeenkomst een verslag maken en deze verslagen aan iedere partij bezorgen. In zijn verslaggeving moet hij aandacht hebben voor jouw privacy. Hij mag enkel informatie die relevant is voor het schadegeval meedelen. Uiteindelijk zal de gerechtsdeskundige een voorverslag opstellen. Alle partijen hebben het recht om te reageren op de inhoud van het voorverslag. Daarna zal de gerechtsdeskundige reageren op de reacties van alle partijen en dan een definitief **verslag** aan alle partijen en de rechter bezorgen. In het verslag staan de opmerkingen van alle partijen. Een gerechtelijke medische expertise gebeurt nauwkeuriger dan een minnelijke medische expertise. Er worden namelijk meer zittingen gehouden dan bij een minnelijke medische expertise en er zijn meer mogelijkheden voor patiënten of slachtoffers om te reageren. De gerechtsdeskundige moet zijn besluiten grondig en objectief motiveren (ook al is het voor de rechter maar een 'advies').

De **rechter** is niet verplicht om het advies van de gerechtsdeskundige te volgen. Je advocaat kan dus in zijn pleidooi bepaalde elementen uit het verslag opnieuw in vraag stellen of de belangrijkheid van bepaalde elementen opnieuw te benadrukken.

2.4. Strafrechtelijke expertise

De strafrechtelijke expertise komt voor bij strafzaken. De bekendste strafzaken zijn assisenzaken. Deze rechtszaken, waarbij een volksjury optreedt, behandelen zware misdaden. Het Hof van assisen bepaalt welke arts de expertise moet uitvoeren en deze arts mag zijn opdracht niet weigeren. Tijdens een strafrechtelijke expertise gaat de arts bijvoorbeeld na of de beklaagde toerekeningsvatbaar is of niet.

In deze folder gaan wij niet verder in op dit type van medische expertise. We focussen ons op eenzijdige medische expertise, minnelijke medische expertise en gerechtelijke medische expertise.

3. Rol van de arts die een expertise uitvoert

Artsen die medische expertises uitvoeren, hebben een andere rol dan je huisarts, je specialist of een behandelend arts in het ziekenhuis. Je hebt met deze artsen niet dezelfde vertrouwensrelatie als met je 'gewone' dokter. Ze werken in dienst of in opdracht van een verzekeringsmaatschappij of een rechter. Wees je ervan bewust dat ze niet aan jouw kant staan, maar de taak hebben om te oordelen of je medisch gezien in aanmerking kan komen voor een vergoeding, tegemoetkoming of tussenkomst.

Enkele voorbeelden van artsen die medische expertises uitvoeren⁴:

Naam arts	Rol
Raadgevend geneesheer van de verzekeringsmaatschappij	Een raadgevend arts evalueert je gezondheidstoestand of lichamelijk letsel in opdracht van een verzekeringsmaatschappij. Hij krijgt zijn opdracht als je een verzekeringscontract afsluit of uitvoert. Hij geeft advies aan de verzekeringsmaatschappij, maar neemt niet zelf een beslissing.
Arbiter-arts	Een arbiter-arts wordt als scheidsrechter aangesteld bij een minnelijke medische expertise. De arbiter-arts komt via onderzoek tot een besluit en kan bevoegd zijn om een bindende uitspraak doen over geschillen.
Gerechtsdeskundige	De rechtbank duidt een gerechtsdeskundige aan bij een medisch-juridische expertise. De gerechtsdeskundige neemt een neutrale positie in om medische geschillen tussen artsen op te lossen. Hij informeert de rechtbank, geeft advies en kan verzoenen bij een expertisезitting. De rechter neemt steeds de uiteindelijke beslissing.

Daarnaast heb je ook bijstandsartsen. Een **bijstandsarts** is een arts die een bepaalde partij (bijvoorbeeld een patiënt, slachtoffer, verzekeraar of overheidsinstelling) kan adviseren, ondersteunen en verdedigen bij medische expertises. Hij behartigt de belangen van zijn cliënt.

Artsen, die medische expertises uitvoeren of begeleiden, noemen we verder gemakshalve expertise-artsen. In dit document gaat het dan over raadgevend geneesheren van verzekeringsmaatschappijen, arbiter-artsen, gerechtsdeskundigen en bijstandsartsen.

⁴ Voor meer informatie: zie brochure "Wie is wie? De expertise-artsen en hun opdracht" van het Vlaams Patiëntenplatform. (Voor downloaden: surf naar website www.vlaamspatiëntenplatform.be. Klik op 'publicaties' en vervolgens op 'brochures'. Een schriftelijk exemplaar aanvragen kan via het telefoonnummer 016 23 05 26 of via een mail naar info@vlaamspatientenplatform.be).

4. Voorbereiden op een medische expertise

Patiënten en slachtoffers zijn meestal niet vertrouwd met een medische expertise. Dat kan leiden tot ongerustheid, zenuwen of een gevoel van hulpeloosheid. De resultaten van de medische expertise en het verloop van de procedure hebben een belangrijke impact op de kwaliteit van leven van de patiënt, het slachtoffer en zijn omgeving. Patiënten en slachtoffers laten zich tijdens een medische expertise als het ware 'keuren' voor vergoedingen en vormen van dienstverlening. Deze vergoedingen en dienstverlening kunnen een vangnet bieden voor de gevolgen van een ziekte of letsel. Een goede voorbereiding is dus erg belangrijk!

Tijdens een medische expertise kunnen artsen onder andere:

- medische documenten doornemen en bespreken,
- vragen stellen aan de patiënt of het slachtoffer (bijvoorbeeld over hun lichamelijke en psychische gezondheidstoestand, arbeidsomstandigheden of het kunnen uitoefenen van huishoudelijke taken) en
- de patiënt of het slachtoffer fysiek en psychisch onderzoeken.

Een expertise vindt bijna steeds plaats in het kabinet van één van de expertise-artsen. Als je je omwille van bijvoorbeeld medische redenen moeilijk kan verplaatsen, dan kunnen de artsen zich ook naar jouw woonplaats begeven.

Tips voor een goede voorbereiding

- Zorg dat het **doel** van de medische expertise duidelijk is voor jou. Waarover gaat de medische expertise? Een medische expertise kan onder andere gaan over het beoordelen van arbeidsongeschiktheid, het evalueren van lichamelijke en psychische schade na een ongeval of een verzekeringsgeschil over een voorafbestaande toestand. Afhankelijk van het doel is er een andere aanpak nodig.
- Denk op voorhand na **wat je zelf wil bereiken** en waarom. Bijvoorbeeld:
  - *Ik kan tijdelijk of blijvend geen job meer uitoefenen omdat ...*
  - *Ik heb recht op emotionele schadevergoeding omdat ...*
  - *Ik heb hulp nodig bij huishoudelijke taken want ...*
  - *Het vergoedingsvoorstel van de verzekeraar is te laag want er is geen rekening gehouden met ...*
- Als het doel van de expertise duidelijk is en je weet wat je wil nastreven, kan je je beginnen voorbereiden op het **onderzoek** zelf. Noteer voor jezelf alle argumenten die in jouw voordeel pleiten om te bereiken wat je wil.

Opgelet

Je hebt niet automatisch recht op erkenning van arbeidsongeschiktheid, hulp van derden, hulpmiddelen of vergoeding van bepaalde behandelingen omdat je een bepaalde ziekte of letsel hebt. De expertise-arts zal je situatie individueel beoordelen. Het ziektebeeld of letsel op zich is niet bepalend voor de beoordeling. Bepalend zijn de beperkingen die je ervaart als gevolg van je gezondheidsproblemen. Als patiënt moet je deze beperkingen dus goed kunnen aantonen.

- **Verzamel alle informatie** die nuttig is voor de medische expertise. Het is belangrijk dat de expertise-artsen over de nodige gegevens beschikken om een volledige en een correcte beoordeling van jouw situatie te kunnen maken. Je beschikt best over zo veel mogelijk bewijzen. Kan je bepaalde klachten en beperkingen objectief aantonen door medische onderzoeken? Gebruik de resultaten van deze onderzoeken dan zeker. Bepaalde medische klachten zoals vermoeidheid, pijn of depressieve gevoelens zijn dikwijls moeilijk objectief

vast te stellen. Bespreek met je behandelend arts en of bijstandsarts hoe je dergelijke klachten kan aanbrengen.

- Je moet enkel informatie bezorgen of meedelen die **relevant** is voor de medische expertise. Dat betekent onder andere dat je niet zomaar heel je medisch verleden moet meedelen. Enkel informatie die verband houdt met het onderwerp van de medische expertise is noodzakelijk.

Wees **volledig en voldoende genuanceerd** in de informatie die je voor de medische expertise meedeelt. Bijvoorbeeld:

Patiënten zijn soms te trots om toe te geven dat ze bepaalde (huishoudelijke) taken niet meer goed kunnen. Zij hebben de ziekte, het letsel en de gevolgen ervan mogelijk nog niet aanvaard. Een verkeerd beeld geven van wat je nog kan, kan een negatieve invloed hebben op de toekenning van bepaalde vergoedingen.

Sommige patiënten zijn in staat om bepaalde activiteiten te doen, maar ondervinden hier achteraf veel last van. Ze kunnen bijvoorbeeld naar de winkel gaan, maar moeten daarna een rustperiode inlassen omdat het een grote inspanning voor hen is. Het aantal activiteiten dat ze per dag kunnen uitvoeren, is beperkt. Het is belangrijk dat de expertise-arts op de hoogte is van de gevolgen die een inspanning voor jou heeft.

Als je door een arbeidsongeval, een verkeersongeval of een medisch ongeval bepaalde hobby's niet meer of moeilijker kan uitoefenen, mag je dat niet vergeten te melden. Als de expertise-arts de schade bepaalt, kan hij dit in zijn oordeel meenemen. Andere soorten schadeposten zijn esthetische schade, morele schade van de gezinsleden, inkomenschade en seksuele schade. Problemen die je niet meedeelt, neemt de expertise-arts ook niet in rekening bij het berekenen van de totale schadevergoeding.

TIP:

Vraag aan je huisarts of je specialist om in samenspraak met jou een **brief** voor de expertise-arts op te stellen waarin hij de gevolgen van je ziekte of letsel beschrijft. Sommige expertise-artsen nemen niet graag een uitgebreid medisch dossier volledig door. Een brief van de huisarts of de specialist kan op een beknopte manier alle relevante gegevens weergeven.

- Uit getuigenissen blijkt dat sommige expertise-artsen **onvriendelijk** zijn en de patiënt of het slachtoffer zelfs proberen te intimideren. Dat geldt zeker niet voor al deze artsen. Hou er toch rekening mee dat je er mee te maken kan krijgen. Wees assertief door de argumenten en informatie die in jouw voordeel zijn duidelijk aan te halen. Zorg er bovendien voor dat je je dossier (met onder andere de belangrijkste data, namen en feiten) goed kent. Denk op voorhand na over moeilijke vragen die de expertise-arts over jouw situatie kan stellen en probeer alvast een goed antwoord te formuleren. Op voorhand weet je natuurlijk niet welke vragen de expertise-arts je zal stellen. Toch kan het je meer zelfvertrouwen geven als je een ingebeeld gesprek met de expertise-arts oefent met een lotgenoot, familielid of vriend. Verdedig jezelf tijdens de expertise op een weerbare manier maar let op voor agressieve of harde communicatie die het verdere verloop van de expertise kunnen bemoeilijken.

Doe je een beroep op een bijstandsarts of een advocaat? Zij kunnen je helpen om je goed voor te bereiden. Ook **patiëntenverenigingen of zelfhulpgroepen** voor slachtoffers van ongevallen kunnen vaak nuttige ervaringskennis met jou delen. Contactgegevens van patiëntenverenigingen en zelfhulpgroepen kan je via de website www.zelfhulp.be opzoeken of telefonisch opvragen bij Trefpunt Zelfhulp (016 23 65 07).

Neem je graag een vriend of familielid mee naar de medische expertise? De wet op de patiëntenrechten laat je toe om een **vertrouwenspersoon** mee te nemen. Meer informatie hierover vind je in onderdeel 6.1. van deze handleiding.

NOOT:

De informatie en tips die we hier geven, gelden onder andere ook voor de expertises die worden uitgevoerd door het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds⁵ en het Fonds voor de Medische Ongevallen⁶.

5. Zoektocht naar en keuze van een bijstandsarts

Als patiënt of slachtoffer kan je nood hebben aan bijstand bij geschillen met de verzekeringsmaatschappij. Het gaat steeds om technisch heel ingewikkelde kwesties en juridische procedures. De taal die artsen gebruiken is moeilijk. Ook kunnen je emoties, je gebrek aan kennis en ervaring om je te verdedigen de situatie moeilijker maken.

Je kan beroep doen op een bijstandsarts die je belangen bij een medische expertise behartigt. Een bijstandsarts

- stelt samen met jou een dossier op,
- laat de nodige onderzoeken doen die kunnen uitwijzen dat je recht hebt op bepaalde uitkeringen,
- geeft raad over alle aspecten van de medische expertise en legt uit waarom bepaalde procedures gebeuren,
- kan je verdediging opnemen tijdens een expertise, omdat hij net als de artsen van de tegenpartij over de nodige kennis en ervaring beschikt,
- waakt erover dat je krijgt waar je recht op hebt en
- staat je bij in beroep tegen een expertise.

Waar vind je een bijstandsarts?

Er bestaan helaas **geen lijsten of databanken** met bijstandsartsen. Voor het vinden van een bijstandsarts zal je moeten zoeken via bijvoorbeeld

- patiëntenverenigingen (op welke bijstandsartsen hebben lotgenoten al beroep gedaan en waren ze tevreden over de bijstand die ze kregen?),
- het internet (bijvoorbeeld door de termen 'bijstandsarts', 'bijstandsgeneesheer', 'medische expertise' op te zoeken) of
- Gouden Gids

Bij een gerechtelijke medische expertise zal je advocaat mogelijk een bijstandsarts suggereren. Je kan ook contactgegevens van bijstandsartsen opvragen bij het Vlaams Patiëntenplatform vzw.

⁵ Het Gemeenschappelijk Waarborgfonds kan na onderzoek schadevergoedingen uitkeren aan bijvoorbeeld 1) een slachtoffer van een verkeersongeval indien de aansprakelijke bestuurder in fout niet-verzekerd is en 2) slachtoffers van technologische ongevallen van grote omvang. Meer informatie: www.fcgb-bgwf.be

⁶ Het Fonds voor de Medische Ongevallen staat ter beschikking voor personen die menen schade te hebben geleden als gevolg van gezondheidszorg en hieromtrent een advies en een vergoeding willen. Meer informatie: www.fmo.fgov.be

Wat mag je verwachten van een bijstandsarts? Waar kan je op letten als je een keuze maakt?

Een goede bijstandsarts:

- moet **gespecialiseerd** zijn: hij heeft zowel medische als juridische kennis en beschikt bij voorkeur over een diploma 'master in verzekeringsgeneeskunde en medische expertise',
- moet **onafhankelijk** zijn: hij heeft geen banden met de verzekeringsmaatschappij (of haar medische adviseurs) waarmee je een geschil hebt. Vraag na voor welk soort opdrachtgevers⁷ de bijstandsarts werkt,
- moet **ervaring** hebben met dergelijke medische expertises,
- moet een **goede onderhandelaar** zijn,
- staat **dicht** bij de patiënt of het slachtoffer,
- zorgt voor een **open overleg en goede communicatie** met de patiënt en het slachtoffer en
- moet **oprecht** zijn ten opzichte van zijn patiënt: hij probeert zo veel mogelijk te verkrijgen, maar weet ook wat de limieten in een onderhandeling over erkenning en vergoeding zijn. Hij laat je eerlijk weten welke eisen haalbaar of redelijk zijn. Hij mag niet aansturen op een gerechtelijke uitputtingsslag als er geen redelijke kans bestaat om te winnen.

OPGELET:

Patiënten of slachtoffers vragen soms of behandelend artsen zoals hun huisarts of specialist bijstand kunnen bieden tijdens een medische expertise. Deze artsen hebben niet altijd de nodige ervaring of juridische kennis. Daarom zullen de meeste behandelend artsen bijstand bij medische expertises eerder overlaten aan gespecialiseerde bijstandsartsen.

Maak duidelijke afspraken met je bijstandsarts.

Vraag dat hij/zij

- een realistisch beeld geeft van de **kostprijs** van zijn bijstand (honorarium, bijkomende kosten, ...),
- je regelmatig informeert over de **stand van zaken** in de procedure en
- steeds **in overleg** met jou beoordeelt en beslist welke stappen er in de procedure ondernomen worden en welke standpunten worden ingenomen.

Je betaalt voor je bijstandsarts. Je mag dus een goede dienstverlening van hem of haar verwachten en deze verwachting duidelijk maken.

NOOT:

Als je niet tevreden bent over de dienstverlening van je bijstandsarts – ongeacht of het over een minnelijke medische expertise of een gerechtelijke expertise gaat – dan kan je je bijstandsarts steeds vervangen. Laat je bijstandsarts in dat geval duidelijk en schriftelijk weten dat je de samenwerking beëindigt.

6. Rechten en klachtenbehandeling

Patiënten of slachtoffers moeten bij een medische expertise niet alles zo maar lijdzaam en passief ondergaan. Zij hebben ook rechten. Het volgende onderdeel van deze folder geeft je uitleg over je

⁷ Mogelijke opdrachtgevers zijn bijvoorbeeld patiënten en slachtoffers, verzekeringsmaatschappijen, ziekenfondsen, rechtbanken en overheidsinstellingen.

patiëntenrechten en je mogelijkheden om klacht neer te leggen tegen de beslissing of de houding van een expertise-arts.

6.1. Patiëntenrechten

De wet patiëntenrechten van 22 augustus 2002 geldt voor alle beroepsbeoefenaars die diensten verstrekken met het oog op het bevorderen, **vaststellen**, behouden, herstellen of verbeteren van de gezondheidstoestand van de patiënt, of om de patiënt bij het sterven te begeleiden⁸.

Omdat expertise-artsen je gezondheidstoestand vaststellen, geldt de wet op de patiëntenrechten ook voor hen.

Als patiënt heb je

- het recht op **kwaliteitsvolle dienstverlening** (art.5)
- het recht op **vrije keuze van je beroepsbeoefenaar** (art.6)
- het recht op **informatie** (art. 7)

Tip:

Als patiënt heb je recht op informatie over het doel, de aard, duur, de frequentie kostprijs, gevolgen en risico's verbonden aan een onderzoek. Dit betekent dat een arts je moet laten weten wie hij is, voor wie hij optreedt, wat de bedoeling van het onderzoek is, wat het jou zal kosten en wat de volgende stappen zijn. Geeft hij deze informatie niet spontaan? Dan heb je het recht om deze (schriftelijk) te vragen en heb je recht op een (schriftelijk) antwoord.

- het recht om **te weten** (art.7)
- het recht om **niet te weten** (art.7)
- het recht op **toestemming of weigering** (art.8)
- rechten in verband met **inzage in je patiëntendossier** (art.9)

Tip:

Je kan je patiëntendossier rechtstreeks opvragen bij een expertise-arts. Je kan dit ook bespreken met je huisarts en hem in jouw plaats het dossier laten opvragen. Je huisarts kan het dossier dan samen met jou overlopen.

- het recht op **bescherming van persoonlijke levenssfeer** (art.10)

Tip:

Elke expertise-arts moet het medisch beroepsgeheim eerbiedigen. Hij mag aan zijn opdrachtgever (bijvoorbeeld de verzekeringsmaatschappij of een rechter) enkel zijn gemotiveerde besluiten meedelen. Hij moet zich daarin beperken tot informatie die relevant is in het kader van de medische expertise.

- het recht op **pijnbehandeling** (art.11 bis)
- het recht op **klachtenbemiddeling** (art. 11)

⁸ Wet betreffende de rechten van de patiënt, 22 augustus 2002, artikel 2, §2.

Vind je dat één van de expertise-artsen je rechten als patiënt heeft geschonden? Dan kan je steeds klacht neerleggen bij de Federale Ombudsdienst voor de Rechten van de Patiënt:

Federale Ombudsdienst Rechten van de Patiënt

Eurostation blok 2
Victor Hortaplein 40 bus 10
1060 Brussel
Tel. 02 524 85 20 – fax 02 524 85 38
e-mail: bemiddeling-patiëntenrechten@gezondheid.belgie.be

TIP:

Voor het bezoek van of aan een expertise-arts kan je je laten bijstaan door een vertrouwenspersoon die je hebt aangesteld. Dit kan een familielid of een goede vriend zijn. Denk je dat de aanwezigheid van je huisarts of je behandelend arts nodig is om je toestand duidelijk te maken? Zij mogen je ook vergezellen.

Als je meer wil weten over je patiëntenrechten, kan je altijd de brochure 'Ken je rechten als patiënt' van het Vlaams Patiëntenplatform downloaden of aanvragen⁹.

6.2. Klacht neerleggen over de beslissing of het optreden van de expertise-arts

Ben je niet tevreden over de beslissing of het optreden van de raadgevend geneesheer van de verzekeringsmaatschappij bij een eenzijdige expertise? Via onderstaande tabel kan je terugvinden waar je klacht kan neerleggen.

Soort klacht over raadgevend geneesheer van de verzekeraar	Waar kan je terecht?
Klacht over het verloop van het onderzoek of over de houding en de werking van de arts	de klachtendienst van de verzekeraar of de Ombudsman van de Verzekeringen <u>Contactgegevens:</u> Ombudsman van de Verzekeringen De Meeûssquare 35 1000 Brussel Tel. 02 547 58 71 info@ombudsman.as www.ombudsman.as
Klacht over de beslissing van de arts	de raadgevend geneesheer neemt zelf geen beslissing, hij geeft enkel advies aan de verzekeraar. Je kan wel in beroep gaan tegen de beslissing van de verzekeraar via een minnelijke medische expertise of een gerechtelijke expertise
Klacht over de schending van je patiëntenrechten	de Federale Ombudsdienst Rechten van de Patiënt <u>Contactgegevens:</u> Federale Ombudsdienst Rechten van de Patiënt Eurostation blok 2

⁹ Voor downloaden: surf naar website www.vlaamspatiëntenplatform.be. Klik op 'publicaties' en vervolgens op 'brochures'. Aanvragen kan via het telefoonnummer 016 23 05 26 of via een mail naar info@vlaamspatiëntenplatform.be.

Victor Hortaplein 40 bus 10
1060 Brussel
Tel. 02 524 85 20
Bemiddeling-patiëntenrechten@gezondheid.belgie.be
www.patientrights.be

Voor klachten over expertise-artsen zoals adviserend geneesheren, arbiter-artsen, bijstandsartsen, en gerechtsdeskundigen kan je ook terecht bij de **Orde van geneesheren**. De Orde van geneesheren waakt over de eer, de waardigheid, de bescheidenheid en eerlijkheid van het artsenberoep. Als een arts een deontologische fout heeft gemaakt, kan je een klacht neerleggen bij de Orde van geneesheren. Zij kunnen de beslissing van een expertise-arts of een verzekeraar niet ongedaan maken. Ze kunnen de arts wel op professioneel vlak sanctioneren met een vermaning, een schorsing of een schrapping van de lijst van de Orde.

Voorbeelden van deontologische fouten in het geval van medische expertise:

- de expertise-arts heeft **op een illegale manier (medische) informatie** over jou verkregen (bijvoorbeeld door zonder je medeweten informatie bij je behandelend arts of mutualiteit op te vragen),
- de expertise-arts heeft je **privacy geschonden** (bijvoorbeeld door uitgebreide medische informatie over jou aan zijn opdrachtgeven (of anderen) te bezorgen)¹⁰,
- de arts handelt **niet onafhankelijk**,
- ....

De Provinciale Raden van de Orde van geneesheren zijn bevoegd om te onderzoeken en te oordelen of een arts een deontologische fout heeft gemaakt. Je wordt als klager zelf niet uitgenodigd op de zitting van de Provinciale Raad. Bovendien krijg je geen inlichtingen over het besluit van deze Raad.

De contactgegevens van de Provinciale Raden kun je opvragen bij de Nationale Orde van geneesheren of terugvinden op hun website.

Contactgegevens

Orde van geneesheren
Nationale Raad
de Jamblinne de Meuxplein 34-35
B-1030 BRUSSEL
Tel.: 02.743.04.00
Fax: 02.735.35.63
www.ordomedic.be

NOOT:

Bij een gerechtelijke medische expertise is het mogelijk om op basis van grondige argumentatie een gerechtsdeskundige te **wraken**. Bijvoorbeeld als jij en je advocaat denken dat de gerechtsdeskundige niet neutraal kan oordelen. De procedure voor wraking staat in de wetgeving beschreven. Je advocaat zal deze procedure kennen. Wraken kan enkel bij gerechtelijke expertise (of een expertise in het kader van het Fonds voor de Medische Ongevallen¹¹) en dus niet bij een eenzijdige medische expertise door een raadgevend geneesheer van een verzekeraar of een minnelijke medische expertise. Je kan nooit de bijstandsarts van de tegenpartij wraken. Als de bijstandsarts van de verzekeraar weinig over het ziektebeeld of letsel weet, kan je daar als patiënt of slachtoffer niets tegen die keuze doen. Het is de tegenpartij zelf die mag beslissen wie hij als

¹⁰ Bij het doorgeven van informatie aan zijn opdrachtgever moet de arts zich beperken tot zijn eigen besluiten.

¹¹ Voor meer informatie zie website van het Fonds voor de Medische Ongevallen: www.fmo.fgov.be

zijn bijstandsarts aanstelt. Je kan de mening van die arts uiteraard wel aanvechten via je eigen bijstandsarts (en advocaat).

7. Kostprijs medische expertise

TIP:

Als je een rechtsbijstandsverzekering hebt, dan is het mogelijk dat je verzekeringsmaatschappij de kosten van je bijstandsarts (en advocaat indien nodig) betaalt. Een rechtsbijstandsverzekering is soms een onderdeel van je familiale verzekering. Ga dus bij je verzekeringsagent of makelaar na of je familiale verzekering of eventueel je andere verzekeringen rechtsbijstand voorzien en kunnen tussenkomen bij het verzekeringsgeschil. Ga ook zeker na of er verzekeringsgrenzen zijn: tot welk grensbedrag komt de rechtsbijstand maximum tussen? De kosten die boven het grensbedrag liggen, moet je uit eigen zak betalen. Je hebt recht om vrij een bijstandsarts en advocaat te kiezen. Je rechtsbijstandsverzekeraar mag je geen keuze opdringen.

TIP:

Vraag bij je mutualiteit of vakbond na of zij jou als lid gratis bijstand willen bieden bij een medische expertise. Bij je vakbond bijvoorbeeld voor geschillen die te maken hebben met arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en arbeidsongevallen. Bij je mutualiteit bijvoorbeeld als je slachtoffer wordt van een medisch ongeval.

Hoeveel een medische expertise voor jou als patiënt of slachtoffer kost hangt af van het type expertise.

- Een **eenzijdige medische expertise** gebeurt normaal gezien op kosten van de verzekeringsmaatschappij. Zij betaalt de arts of artsen die de medische expertise voor haar uitvoeren.
- Bij een **minnelijke medische expertise** betaal je zelf de vergoeding van je bijstandsarts, plus de helft van de vergoeding van een derde-arbiterarts als die wordt ingeroepen.
- Bij een **burgerrechtelijke expertise via de rechtbank** is het de partij die de rechtszaak verliest die de kosten van zowel de eigen advocaten en bijstandsartsen als die van de andere partij moet betalen. Ook als je de procedure op het einde wint, moet je er wel rekening mee houden dat je in tussentijd sommen zal moeten voorschieten.

Welke kosten kunnen de vergoeding van een bijstandsarts inhouden?

- Uurloon,
- Verplaatsingskosten,
- verblijfskosten,
- bedragen die aan derden betaald zijn (bijvoorbeeld voor een onderzoek of advies) en
- administratieve kosten (bijvoorbeeld briefwisseling, telefoons of kopieën).

De verplichte ziekteverzekering (het RIZIV) komt niet tussen in de kosten van je bijstandsarts.

8. Nog vragen?

Heb je nog vragen, nood aan advies of klachten over medische expertises in het kader van verzekeringen? Laat het ons gerust weten.

Het Vlaams Patiëntenplatform vzw (VPP) beantwoordt vragen of zal je je gericht doorverwijzen. We ondernemen verschillende initiatieven om de knelpunten van verzekeringen structureel aan te pakken en op de politieke agenda te plaatsen. Door vragen en klachten te registreren krijgen we bovendien een ruim inzicht in de verzekeringsproblematiek van personen met een chronische ziekte of handicap. We verzorgen geen individuele bemiddeling tussen patiënten en een verzekeringsmaatschappij.

Vlaams Patiëntenplatform vzw
Groenveldstraat 15
3001 Heverlee
Tel. 016 23 05 26

info@vlaamspatientenplatform.be
www.vlaamspatientenplatform.be

Contacteer ons

Schriftelijk Vlaams Patiëntenplatform vzw
Groenveldstraat 15
3001 Heverlee
Ondernemingsnummer 0470.448.218
RPR – Leuven

Bel naar +32 (16) 23 05 26

Mail naar info@vlaamspatientenplatform.be

Surf naar www.vlaamspatientenplatform.be

Volg ons www.facebook.com/vlaamspatientenplatform
www.twitter.com/VPPvzw

Vlaams patiëntenplatform
Samen sterker